

Bełchatów, 30 listopada 2011r.

Ministerstwo Transportu, Budownictwa
i Gospodarki Morskiej

Departament Transportu Drogowego

Dotyczy: projektu rozporządzenia w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne

Stowarzyszenie Doradców ds. Transportu Towarów Niebezpiecznych – DGSA przedstawia opinię do projektu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury (?) w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne:

1. Zapis Umowy ADR obowiązującej do 31 grudnia 2010 roku dopuszczał, w punkcie 8.2.1.1, możliwość wydawania zaświadczeń dla kierowców, stwierdzających odbyte przeszkolenie i zdany egzamin, przez właściwą władzę **lub jednostkę przez tę władzę upoważnioną**.
W wyniku nowelizacji działu 8.2 od 1 stycznia 2011 roku zmieniony został zapis powyższego punktu i zaświadczenie dla kierowców może być wydawane wyłącznie przez **właściwą władzę**. Również **właściwa władza** przygotowuje katalog pytań i sprawuje nadzór nad egzaminem.
2. Art. 9 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o przewozie towarów niebezpiecznych wskazuje **właściwe władze w Polsce**. Zgodnie z ust. 1 pkt 8), w kontekście punktów 1)-7) właściwą władzą w sprawie wydawania zaświadczeń, katalogu pytań egzaminacyjnych i nadzoru nad egzaminem jest minister właściwy do spraw transportu. W tej sytuacji upoważnienie marszałka województwa (art. 23 ust. 3 ustawy) do wydawania zaświadczeń dla kierowców jest sprzeczne zarówno z art. 9 ustawy jak i punktem 8.2.1.1 Umowy ADR.
Zatem konieczna jest nowelizacja ustawy polegająca na wskazaniu w art. 9 ustawy marszałka województwa, jako właściwej władzy.
Uwaga! Powyższego błędu nie popełniono w przypadku kierowców pojazdów należących lub będących w dyspozycji Sił Zbrojnych: art. 9 ust. 3 pkt 1) lit. a) jako **właściwą władzę** wskazuje Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych.
3. Punkt 1.8.4 Umowy ADR wymaga aby strony Umowy ADR powiadomiły Sekretariat Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ o właściwych władzach w danym kraju. Wykaz właściwych władz podawany jest do ogólnej wiadomości (strona internetowa). Brak marszałka województwa w wykazie właściwych władz może skutkować kwestionowaniem przez służby kontrolne innych krajów legalności wydanych zaświadczeń.
4. § 2. ust 2 – proponujemy wykreślić słowo „dodatkowo”.
5. Proponujemy zamienić kolejność § 3. i § 4.
6. § 3. – wykluczenie z komisji egzaminacyjnej osoby wykonującej w imieniu marszałka województwa czynności kontrolne nie znajduje merytorycznego uzasadnienia. Osoby te posiadają często specjalistyczną wiedzę w zakresie ADR, popartą świadectwem doradcy DGSA oraz potrafią obsługiwać programy do generowania testów.

7. § 4. – brak jest regulacji w jakim czasie i w jakiej formie marszałek województwa ma obowiązek powiadomić ośrodek o wyznaczonym terminie egzaminu. Nie sprecyzowano, czy informacja, o której mowa art. 53 ust.1 pkt 4), ma wpływ na termin egzaminu. Przy obecnych zapisach ustawy może pojawić się interpretacja, że termin egzaminu marszałek wyznacza dopiero po otrzymaniu listy osób, które ukończyły kurs. Może to doprowadzić do sytuacji, że egzamin będzie się odbywał 10 – 14 dni po zakończeniu kursu!
8. § 5. ust. 1 – brak merytorycznego uzasadnienia dla przeniesienia katalogu pytań z Transportowego Dozoru Technicznego do marszałków województw. Taka regulacja doprowadzi do powstania 16 różnych katalogów pytań, o różnych stopniach trudności i różnym podejściu systemowym do formuły testu. Urzędy marszałkowskie posiadają na dzień dzisiejszy stosowne oprogramowanie umożliwiające korzystanie z jednolitego katalogu pytań i takie rozwiązanie należy pozostawić nadal. Oczywiście katalog ten, zgodnie z zapisami punktu 8.2.2.7.1.3 Umowy ADR oraz art. 9 ust. 1 pkt 8) ustawy, powinien być zatwierdzony przez właściwą władzę, to jest ministra właściwego do spraw transportu.
9. § 5. ust. 2 pkt 2) - 4) – użyta została niewłaściwa nomenklatura – zamiast „kurs doskonalący” powinno być „kurs specjalistyczny”.
10. § 6. – proponujemy skrócenie czasu trwania egzaminu do:
 - 60 minut – w przypadku kursu początkowego,
 - 40 minut – w przypadku kursu **specjalistycznego** w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych w cysternach,
 - 30 minut – w przypadku kursu **specjalistycznego** w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych klasy 1,
 - 30 minut – w przypadku kursu **specjalistycznego** w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych klasy 7.Dotychczasowa praktyka pokazuje, że obowiązujące obecnie limity czasowe nie są w sposób racjonalny przez egzaminowanych wykorzystywane i prowadzą do przeciągania czasu trwania egzaminu.
11. § 8. – brak delegacji ustawowej do tworzenia regulaminów egzaminowania. Jest to oczywisty błąd w ustawie i wymagana jest nowelizacja w tym zakresie.
12. § 11. ust. 2 – zapis tego ustępu jest sprzeczny z zapisami art. 23 ust. 3 i art. 24 ust. 1 ustawy. Ustawa dopuszcza jedynie wysłanie zaświadczenia na adres zamieszkania, lub w przypadku wtórnika – na adres wskazany przez zainteresowanego we wniosku o wydanie wtórnika. Każde inne rozwiązanie zaproponowane w aktach niższej rangi będzie sprzeczne z ustawą.

Zapisy ustawowe są oczywiście bezsensowne. Uniemożliwiają one bowiem przesłanie zaświadczenia kierowcy, który na stałe pracuje za granicą oraz przesłanie zaświadczenia kierowcy zagranicznemu, który uzyskał uprawnienia w Polsce. Praktyką powszechnie stosowaną i akceptowaną przez wszystkich zainteresowanych jest wydawanie uprawnień w ośrodku szkoleniowym, w którym odbył się egzamin. Taka procedura jest stosowana np. przy wydawaniu przez wojewodę świadectwa kwalifikacji zawodowej dla kierowców czy przy wydawaniu przez Urząd Dozoru Technicznego uprawnień do obsługi urządzeń poddozorowych.

W art. 24. ust. 2 ustawy jest ewidentny błąd – nie można wysłać nowego zaświadczenia na adres wskazany we wniosku o wydanie wtórnika!
13. § 15. ust. 1 – proponujemy przyznanie następujących kwot wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnej: 240 złotych dla przewodniczącego i 200 złotych dla członka. Również kwota podana w § 15. ust. 2 powinna być zwiększona do 20 zł.

Proponowane w projekcie rozporządzenia kwoty wynagrodzenia obowiązują bez zmian od 1 stycznia 2003 roku. W porównaniu do wynagrodzeń innych komisji egzaminacyjnych są one niewspółmiernie niskie. Wynagrodzenie członków komisji egzaminacyjnej na świadectwo kwalifikacji zawodowej kierowcy wynosi dla przewodniczącego i członków komisji, odpowiednio: 400 zł i 300 zł. W przypadku

egzaminu operatorów maszyn do robót ziemnych wynagrodzenie czteroosobowej komisji egzaminacyjnej wynosi 180 zł od każdej egzaminowanej osoby.

Brak w projekcie rozporządzenia sposobu rozliczenia kosztów dojazdu członków komisji.

Pozostawienie kwoty wynagrodzenia na dotychczasowym poziomie może spowodować, że członkowie komisji, o których mowa w art. 21. ust. 2 pkt 2) ustawy nie będą zainteresowani udziałem w egzaminach.

14. W projekcie rozporządzenia brakuje przepisów regulujących wydawanie wtórników zaświadczeń ADR wydanych przez ośrodki szkolenia do dnia 31 grudnia 2011 roku. Po 1 stycznia 2012 roku wtórnik zaświadczenia może wydać jedynie marszałek województwa. Nie wskazano, na jakiej podstawie ma to zrobić, skoro cała dotychczasowa dokumentacja z egzaminów pozostaje nadal w ośrodkach szkolenia. Należy przy tym pamiętać, że ewidencja wydanych uprawnień prowadzona przez CEPiK jest niekompletna, zawiera błędy i nie może być miarodajnym źródłem wiedzy.
15. Nie wskazano, kto, w jaki sposób i w jakiej wysokości pokrywa koszty egzaminu poprawkowego. Nie wskazano, kto, w jaki sposób i w jakiej wysokości pokrywa koszty egzaminu zdawanego w innym ośrodku niż ośrodek, w którym kierowca odbył szkolenie. Udział dodatkowych osób w egzaminie może wpłynąć na wysokość wynagrodzenia członków komisji. Przykład: jedna osoba zdająca egzamin poprawkowy po szkoleniu specjalistycznym w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych klasy 7 będzie generowała koszt pełnego egzaminu – ośrodek powinien zapłacić komisji egzaminacyjnej wynagrodzenie w wysokości 120 zł + 100 zł.
Brak powyższej regulacji jest wynikiem błędu w ustawie – w trakcie prac legislacyjnych zrezygnowano z określenia kosztów egzaminu, które ponosiłby egzaminowany kierowca.
16. Nie wskazano w projekcie rozporządzenia, w jaki sposób i w jakim terminie ośrodek (a może sam zainteresowany?) będzie zgłaszał zamiar odbycia egzaminu poprawkowego.
17. Rozporządzenie nie przewiduje trybu egzaminowania kierowców zagranicznych i osób nie znających w dostateczny sposób języka polskiego (np. repatrianci z Kazachstanu, którzy posługują się językiem rosyjskim lub językiem polskim, ale w postaci z lat 30...). Ośrodki szkolenia coraz częściej spotykają się z propozycjami prowadzenia kursów w języku rosyjskim lub ukraińskim. Należy zatem przewidzieć możliwość zdawania egzaminu również w tych językach. Należy określić, kto przygotowuje odpowiednie testy i kto będzie pokrywał koszty tłumaczeń.
18. Proponujemy, aby marszałek województwa ogłaszał miejsce i terminy egzaminów również na stronie internetowej. Umożliwi to udział w egzaminie osobom, które ukończyły szkolenie w innym ośrodku bądź chcą przystąpić do egzaminu poprawkowego.
19. ADR wprowadza do stosowania od 1 stycznia 2013 roku nowy wzór zaświadczenia ADR dla kierowców – w formie karty ID-1 zgodnie z normą ISO 7810:2003, wraz ze zdjęciem posiadacza. W tej sytuacji trudny do spełnienia będzie termin zawarty w art. 23. ust. 3 ustawy. Również koszt wydania nowego zaświadczenia będzie zdecydowanie wyższy niż 25 zł. W chwili obecnej wydanie prawa jazdy, a więc dokumentu o zbliżonych parametrach technicznych do przyszłego zaświadczenia ADR, wynosi 84,50 zł.

Z poważaniem

Stowarzyszenie Doradców
ds. Transportu Towarów Niebezpiecznych (DGSA)
mgr inż. Norbert Świderek
PREZES